

ARKIVERAT

Planscherna varierade i utseende och storlek.

Planscherna som illustrerade scener ur bibeln var bland de vanligaste motiven.

Skolplanschen har blivit högsta mode

Gamla tiders skolplanscher är idag ersatta av datorer och film men de lever ändå kvar. Inte minst som trendiga inredningsdetaljer.

■ Skolplanscher var ett äldre sätt att med hjälp av illustrationer försöka förmedla kunskap i skolorna. Redan under 1800-talets första hälft tillverkades undervisningstavlor i trä med läsetabeller och kortare berättelser. De använ-

des främst inom växelundervisningen och kan ses som en föregångare till skolplanscher.

Vanliga förekommande motiv på planscherna är bland annat växter, djur, årstider, främmande miljöer och historiska händelser och sådant som står i bibeln. De var då lika många av de broderade bonader som fanns, men var upplistrade på kartong med en upphängningskrok. De hängdes upp på svarta tavlan. Under senare hälften av

1900-talet blev det vanligare med rullplanscher. Pappersplanscherna limmades istället linneväv som kunde rullas ihop och hängas upp.

Skolplanscher var vanliga i folkskolan i Sverige från 1890-talet till 1970-talet. Eftersom 1900 års normalplan förespråkade åskådlighet i undervisningen, blev skolplanscherna ett vanligt medel för lärarna att hjälpa barnen förstå skolkursens innehåll. Några av dem är gjorda av kända

konstnärer som Nils Kreuger och Nils Tirén.

Så många är de Mölndals barn som har fått sin kunskap från dessa illustrationer och foton. Museet har fått flera av skolplanscherna från Brattåsskolan som använde dessa i sin undervisning.

Planscherna fanns i olika storlekar men blev med tiden ersatta av diabilder, OH-bilder, filmprojektor, video eller en kombination av dator och videoprojektor.

Den sista planschen, "Fridlysta växter i Göteborg", trycktes i Göteborg 1962 och satte därmed punkt för en viktig era inom skolhistorien.

Idag lever skolplanscherna vidare som en eftertraktad inredningsdetalj och finns att köpa för dyra pengar på andrahandsmarknaden.

**BRIGITTE ACKERHANS
OCH KARIN BÖRJESSON,**
Mölndals stadsmuseum

Vad vill du läsa om?

● Arkiverat är ett samarbete mellan Mölndals-Posten och Mölndals hembygdsförening, Föreningsarkivet, Källered Hembygdsförening, Lindome hembygdsförening samt Mölndals stadsmuseum. Vad vill du läsa om?

● Mejla: redaktion@molndalsposten.se!

KALENDERN

AKTIVITETER

Musik på vattnet

molndal.se/musikpavattnet och njut av en digital konsert med Mölndals Kulturskolas Storband, Vanessa Lif-tig och Alexander Lövmärk. Länken läggs ut på konsertdagen.

Spelkväll på museet

Torsdagar, 16.00-19.00 På torsdagskvällarna dukar vi upp med sällskapsspel av olika slag i Forscaféet.

Lindome Second hand

Vi öppnar igen på lördagar från och med 10/10-19/12 för försäljning och inlämning kl. 10-14. Vi tar inte emot möbler och vitvaror. Adress: Elementvägen 2

SENIORER/ FÖRENINGAR

SPF Seniorerna Sagsjön, Källered och Lindome.

Tor 1/10 kl 11 Promenad. Vi träffas på parkeringen vid Live-reds Kapell. Medtag fika. Kultur/Hälsoträffen den 1/10 kl. 14.00 i Ekenkyrkan inställd.

PRO Mölndal

Sön 4/10 samling kl 10.30 i Stadshusparken. Söndagspromenad till Åbybergskullan. Ta med fika och glatt humör.

Ons 14/10 kl 12 Medlemsmöte i Lilla Festsalen Kulturhuset Möl-

lan (Folkets Hus). Vi bjuder på kaffe. 50 pers, anmälan måste göras Kerstin 0703- 327717, Eva 073-6463810 Distans i lokalen. Öppnar 11.30 ingen köbildning.

Träffpunkten Centrum

är öppen med mindre grupper inomhus och fler uteaktiviteter.

Tor 1/10 kl 10 Engelsk konversation i Café Möllan, föränmälan. Kl 11-12.30 Miniträffpunkt på Mötesplats Åby, Katrinebergsg. 6 "Uteträff". Kl 13-14

Surfa Smart internet och telefonhjälp, Förboka tid. Kl 14-15 Promenad, utgår från sommarcaféet. Fre 2/10 kl 11-12.30 Bingo i Café Möllan, 20 kr brickan, föränmälan. Kl 11

Mjuka rörelser, samling utanför Mötesplats Åby, kläder efter väder.

Mån 5/10 kl 11-11.40 Gympa i Stadsparken.

Tis 6/10 kl 11-12 Promenad, utgår från Mötesplats Åby. Kl 11-12.30 Miniträffpunkt i Bifrost "Uteträff". Kl 13-14 Surfa Smart internet och telefonhjälp, föränmälan. Ons

7/10 kl 10 Korsord i Café Möllan. Kl 10-11.30 Miniträff Krokslätt, Smörgås och kaffe 20kr. Kl 11-13

Handarbetscafé i Café Möllan. Kl 14-14.40 Gympa i Stadsparken.

Träffpunkten Källered

Tor 1/10 kl 11-14, Miniträff på Apelgården. Träffen börjar med ut-

egympa och för den som vill, fortsätter träffen med smörgåsfika och olika aktiviteter. Fika 20 kr. Adress: Apelgårdens kyrka, Knäckepilsvägen 21, Källered. I samarbete med Källered's församling.

Fre 2/10 kl 10.30 Gemensam fika

Mån 5/10 kl 10-13 Vi träffas och umgås, löser korsord, frågesport, spelar spel och fikar tillsammans. Allt utifrån önskemål och engagemang.

Ons 7/10 kl 10-12 Tillsammans skapar vi. Kom och prova på, ta med dig eget handarbete/hant-verk eller bara kom och ta en fika med oss.

(Ställs in vid ihållande regn). Kl 12-13 Promenad.

Vi ses utanför träffpunkten och promenerar tillsammans. Ta gärna med egna stavar eller låna av träffpunkten. (Ställs in vid ihållande regn).

Träffpunkten Lindome

Fre 2/10 kl 10-13 "Äntligen fredag" ABF håller öppet på träffpunkten. Välkommen att vara med på någon av aktiviteterna eller bara kom och ta en fika med oss. Arr: ABF

Mån 5/10 kl 10-11 Livscafé i Församlingscentrum Lindome Drop in. Vi träffas och pratar om sådant som rör oss alla, litet som stort.

Ledare: Diakon Ingela Håkansson Skarin, Svenska kyrkan, Lindome.

Kl 10.30-11.15 Utegympa (Vi håller till på grönyrtorna bakom Persgårdens radhusområde). Lättare stägympa med fokus på balans, rörlighet och styrka. (Ställs in vid ihållande regn) Ledare: Anna Karin Johansson. Kl. 11.30-13.00 Bingo. Kom och testa din lycka! 20 kr/bricka. Ledare: Anita Johansson. Tis 6/10 kl 10-14 Miniträff i Församlingscentrum Lindome Träffen börjar med utegympa kl 10.30 för den som vill och fortsätter därefter med smörgåscafé och aktiviteter. I samarbete med Svenska kyrkan Lindome församling.

Ons 7/10 kl 10-11 Promenad. Vi ses utanför träffpunkten och promenerar tillsammans. Ta gärna med egna stavar eller låna av träffpunkten. (Ställs in vid ihållande regn) Kl 11.30-14 Canasta. Drop in spel för såväl nybörjare som experter. Varje vecka lottas nya spelvänner. Ledare: Anita Johansson

Utställningar

Hantverksstugan

och Galleri Vinden i Lindome, Annestorpsvägen 5. Öppet lördagar kl 10-15. Lokala hantverkare ställer ut sina alster.

Utställningar

Hantverksstugan

och Galleri Vinden i Lindome, Annestorpsvägen 5. Öppet lördagar kl 10-15. Lokala hantverkare ställer ut sina alster.

Utställningar

Hantverksstugan

och Galleri Vinden i Lindome, Annestorpsvägen 5. Öppet lördagar kl 10-15. Lokala hantverkare ställer ut sina alster.

Utställningar

Hantverksstugan

och Galleri Vinden i Lindome, Annestorpsvägen 5. Öppet lördagar kl 10-15. Lokala hantverkare ställer ut sina alster.

Utställningar

Hantverksstugan

och Galleri Vinden i Lindome, Annestorpsvägen 5. Öppet lördagar kl 10-15. Lokala hantverkare ställer ut sina alster.

SUDOKU MEDEL

	3	2						8
7				2		1		
		6						
9				4				5
		3	1			6	9	
8			9					
		4		5		9		
	2			4	7	3		
	8		6		9	5		

Så här gör du. Varje rad, såväl lodrätt som vågrätt ska innehålla siffrorna 1-9. Varje liten box med 3x3 rutor ska också innehålla siffrorna 1-9. Varje siffra får bara finnas en gång per rad och en gång per box. Lycka till!